

Крыніцы і літаратура

Архіўныя крыніцы

- Нацыянальны гістарычны архіў Рэспублікі Беларусь (НАРБ)
Фонды: 4, 1195.
- Дзяржаўны архіў Гродзенскай вобласці (ДАГВ)
Фонды: 127, 730.
- Дзяржаўны архіў грамадскіх арганізацый Гродзенскай вобласці (ДАГАГВ)
Фонды: 1, 8, 11, 20, 6195.
- Государственный архив Российской Федерации (ГАРФ)
Фонды: 6903, 9401, 9478, 9517.
- Российский государственный архив социально-политической истории (РГАСПИ)
Фонды: 17, 82, 77, 644.
- Archiwum Akt Nowych w Warszawie
Zespoły: Ministerstwa Oświaty, KC PPR.
- Archiwum MSZ Polski
Zespół depesz, zespoły 1, 6, 7, 20, 22, 27.
- Lietuvos Ypatingasis Archivos (LYA)
Fondai: k-1, 1771; mikrofilm 606.

Прэса

- «Бальшавіцкі сцяг», Полацк, 1946
- «Гродненская правда», Гродна, 1945
- «За Советскую Родину», Гродна, 1944
- «За Советы», Сапоцкін, 1944
- «Заря», Брэст, 1946
- «Знамя Советов», Бераставіца 1945
- «Палеская праўда», Пінск, 1946
- «Путь социализма», Воранава, 1944

- «Савецкі селянін», Мінск, 1945
- «Советская Белоруссия», Мінск, 1946
- «Сялянская газета», Маладзечна, 1946
- «Чырвоная звязда», Баранавічы, 1946

Апублікаваныя крыніцы

- Armia Krajowa na Nowogródzczyźnie i Wileńszczyźnie (1942—1944) w świetle dokumentów sowieckich / wybór, oprac., wstęp Z. Boradyn, A. Chmielarz, H. Piskunowicz. Warszawa, 1997.
- Białostoczczyzna 1944—1945 w dokumentach podziemia i oficjalnych władz / oprac. J. Kułak. Warszawa, 1998.
- NKWD o polskim podziemiu 1944—1948. Konspiracja polska na Nowogródzczyźnie i Grodzieńszczyźnie / oprac. A. Chmielarz, K. Krajewski, T. Łabuszewski, H. Piskunowicz; pod red. T. Strzembosza. Warszawa, 1997.
- Piasecki S. Autodenuncjacja: teksty autobiograficzne, wywiady, wspomnienia, publicystyka / oprac. K. Polechoński. Warszawa, 2002.
- Patrioci Białorusi / relacje wybrane i przygotowane do druku przez D. Pazio // Karta. № 28. 1999.
- Przesiedlenie ludności polskiej z Kresów Wschodnich do Polski / wybór dokumentów pod red. S. Ciesielskiego. Warszawa, 1999.
- Strzembosz T. Wydarzenia i losy ludzkie. Źródła do historii Polski ze zbiorów NARB. Warszawa, 2001.
- Аграрные преобразования в Молодечненской области 1944—1953. Документы / сост.: Н.А. Бондаренко, Н.В. Иванов, И.Н. Курков. Минск, 2003.
- Денежная реформа 1947 года: реакция населения (по документам из «Особых папок Сталина») / подгот.: Э.Ю. Завадская, Т.В. Царевская // Отечественная история. 1997. № 6.
- Из истории борьбы с лысенковщиной / публ. В. Есакова, С. Ивановой, Е. Левиной // Известия ЦК КПСС. 1991. № 4.
- Документы НКВД СССР о польском подполье / под. ред. А.Ф. Носкова. Москва—Новосибирск, 2001.
- Гродненская область в документах и материалах (1944—1995) / под ред. В.Н. Черепицы. Слоним, 2004.
- Еврейский антифашистский комитет. 1941—1948. Документированная история / под ред. С. Редлиха и Г. Костырченко. Москва, 1996.
- История Беларуси в документах и материалах / под ред. И. Кузнецова, В. Мазец. Минск, 2000.
- Коммунистическая партия Белоруссии в резолюциях и решениях съездов и пленумов ЦК. Т. 3. 1933—1945. Минск, 1985.
- Коммунистическая партия Белоруссии в резолюциях и решениях съездов и пленумов ЦК. Т. 4. 1945—1955. Минск, 1986.
- Коммунистическая партия Советского Союза в резолюциях и решениях съездов, конференций и пленумов ЦК. Т. 7. 1938—1945. Москва, 1985.
- Коммунистическая партия Советского Союза в резолюциях и решениях съездов, конференций и пленумов ЦК. Т. 8. 1946—1955. Москва, 1985.
- Освобожденная Беларусь. Документы и материалы. Минск, 2005.
- Памяць. Бласлаўскі раён / пад рэд. У. Лемяшонка. Мінск, 1998.
- Политическое руководство Украины. 1938—1989. Документы современной истории / сост.: В.Ю. Васильев, Р.Ю. Подкур и др. Москва, 2006.

- РГАСПИ. Краткий справочник / под ред. К.М. Андерсона. Москва, 2004.
- Советская повседневность и массовое сознание. 1939—1945 / сост.: А.И. Ливчин, И.В. Орлов. Москва, 2003.
- Советская жизнь. 1945—1953. Сборник документов / под ред. Е.Ю. Зубкова, Л.П. Кошелева, Г.А. Кузнецова, А.И. Минюк, Л.А. Роговая. Москва, 2003.
- Стенограмма собрания, посвященного вопросам истории СССР в ЦК ВКП(б) в 1944 г. // Вопросы истории. 1996. № 2, 7, 9.
- Сталин и космополитизм. Документы Агитпропа ЦК КПСС 1945—1953 / сост.: Д.Г. Наджафов, З.С. Белорусов. Москва, 2004.
- ЦК ВКП(б) и региональные партийные комитеты, 1945—1953. Документы / сост.: В.В. Денисов, А.В. Квашонкин и др. Москва, 2004.

Энцыклапедычныя выданні

- Административно-территориальное устройство БССР: Справочник в 2 т. Т. 2 (1944—1980). Минск, 1987.
- Антысавецкія рухі ў Беларусі (1944—1956): даведнік / пад рэд. А. Дзярновіча. Менск, 1999.
- Большая Советская Энциклопедия. Т. 8, 27. Москва, 1951—1954.
- Малая Советская Энциклопедия: в 10 т. Т. 3. Москва, 1929.
- Энцыклапедыя Гісторыі Беларусі: у 6 т. Т. 1—3, 6. Мінск, 1993—2004.
- Encyklopedia PWN: w 3 t. Т. 1. Warszawa, 1999.
- International Encyclopedia of Propaganda / Ed. R. Cole. Chicago and London, 1998.

Літаратура

- Ahafonawa N. Belarusian Cinema and Problem of National Identity of the Belarusians // Razem w Europie / red. I. Mikłaszewicz, R. Kamuntavičius. Kaunas, 2006.
- Altshuler M. Soviet Jewry on the Eve of the Holocaust. A Social and Demographic Profile. Jerusalem, 1998.
- Anušauskas A. Litewska antysowiecka partyzantka i konspiracja w latach 1944—1965 // Europa nieprowincjonalna. Non-provincial Europe. Przemiany na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej (Białoruś, Litwa, Łotwa, Ukraina, wschodnie pogranicze III Rzeczypospolitej polskiej w latach 1772—1999) / pod red. K. Jasiewicza. Warszawa—Londyn, 1999.
- Bergman A. Sprawy białoruskie w II Rzeczypospolitej. Warszawa, 1984.
- Bullock A. Hitler i Stalin, żywoty równoległe. Т. 1—2. Warszawa, 1994.
- Chmielarz A. Likwidacja podziemia polskiego na Nowogródzczyźnie i Wileńszczyźnie (lipiec 1944 – lipiec 1945) // Z dziejów Armii Krajowej na Nowogródzczyźnie i Wileńszczyźnie (1944—1945). Studia. Warszawa, 1997.
- Conquest R. Stalin. Warszawa, 1991.
- Conquest R. The Harvest of Sorrow: Soviet Collectivization an the Terror-Famine. New York, 1986.
- Czerniakiewicz J. Repatriacja ludności polskiej z ZSRR 1944—1948. Warszawa, 1987.
- Dewhirst M. The Soviet Censorship. New York, 1973.
- Dzwonkowski R. Represje władz sowieckich wobec duchowieństwa polskiego w latach 1939—1941 i 1944—1966 // Europa nieprowincjonalna. Non-provincial Europe.

Przemiany na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej (Białoruś, Litwa, Łotwa, Ukraina, wschodnie pogranicze III Rzeczypospolitej polskiej w latach 1772—1999) / pod red. K. Jasiewicza. Warszawa—Londyn, 1999.

- Dzwonkowski R. Represje władz sowieckich wobec duchowieństwa katolickiego obrządku łacińskiego w latach 1939—1987 // Przegląd Wschodni. T. VII. Z. 1. 2000.

- Dzwonkowski R. Kościół katolicki na Białorusi po II wojnie światowej // Zeszyty Naukowe KUL. R. XXXIX. 1996. № 3—4.

- Ermolaev H. Soviet Literary Theories 1917—1934. The Genesis of Socialist Realism. Berkeley, 1963.

- Gaškaitė N., Kuodytė A., Kašeta A., Ulevičius B. Lietovos partizanai 1944—1953 m. Kaunas, 1996.

- Golovskoy V. Is There censorship in the Soviet Union? Washington, 1985.

- Gilboa Y. The Black Years of the Soviet Jewry, 1939—1953. Boston, 1973.

- Głowacki A. Sowietci wobec Polaków na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej 1939—1941. Łódź, 1998.

- Gnatowski M. Niepokorna Białostoczczyzna. Białystok, 2001.

- Gnatowski M. Zgromadzenie ludowe Zachodniej Białorusi. Białystok, 2001.

- Gontarczyk P. Polska Partia Robotnicza. Droga do władzy, 1941—1944. Warszawa, 2003.

- Grędzik A. Oświata i szkolnictwo polskie na Białorusi, 1989—2001. Cz. 1. Kielce, 2004.

- Hahn W.G. Postwar Soviet Politics. The Fall of Zhdanov and Defeat of Moderation, 1946—53. Ithaca and London, 1982.

- Heller M. Maszyna i śrubki. Jak hartował się człowiek sowiecki. Paryż, 1988.

- Hlebowicz A. Katolicyzm w państwie sowieckim, 1944—1992. Gdańsk, 1993.

- Jasiewicz K. Pierwsi po diable. Elity sowieckie w okupowanej Polsce 1939—1941. Warszawa, 2001.

- Kalina M. Polonizacja Cerkwi prawosławnej w województwie białostockim (1918—1939) // Białoruskie Zeszyty Historyczne. 1995. № 2.

- Korzeniewska-Berczyńska J. Sowietyzacja języka rosyjskiego // Studia i materiały Centrum Badań Wschodnich. Z. 24. 1991.

- Krajewski K. Działalność obwodu AK Szczuczyn-Lida (№ 49/67) w latach 1945—1949 // Europa nieprovincialna. Non-provincial Europe. Przemiany na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej (Białoruś, Litwa, Łotwa, Ukraina, wschodnie pogranicze III Rzeczypospolitej polskiej w latach 1772—1999) / pod red. K. Jasiewicza. Warszawa—Londyn, 1999.

- Kryńska E.J., Mauersberg S.W. Indoktrynacja młodzieży szkolnej w Polsce w latach 1945—1956. Białystok, 2003.

- Lapitzki N. In the Service of God and Belarus. New York — Warsaw, 2005.

- Loftus J. The Belarus Secret. New York, 1982.

- Luks L. Der Spätstalinismus und die Jüdische Frage. Zur antisemitischen Wendung des Kommunismus. Köln, 1998.

- Łabuszewski T. Poakowski oddziały partyzanckie w byłym Inspektoracie Grodzieńskim AK—AKO—WiN 1945—1950 // Europa nieprovincialna. Non-provincial Europe. Przemiany na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej (Białoruś, Litwa, Łotwa, Ukraina, wschodnie pogranicze III Rzeczypospolitej polskiej w latach 1772—1999) / pod red. K. Jasiewicza. Warszawa—Londyn, 1999.

- Mackiewicz J. Watykan w cieniu czerwonej gwiazdy. Warszawa, 1986.

- Matelski D. Stereotyp «zapadnika» w świadomości Białorusinów w latach Drugiej Rzeczypospolitej // Polacy—Żydzi—Białorusini—Litwini na północno-wschodnich

ziemiach polskich a władza radziecka (1939—1944). W kręgu mitów i stereotypów — Żydzi—Białorusini—Litwini na północno-wschodnich ziemiach polskich a władza radziecka (1939—1944). W kręgu mitów i stereotypów / pod red. M. Gnatowskiego i D. Boćkowskiego. Białystok, 2005.

- Матэрыялы IV навуковай канферэнцыі Беларускага гістарычнага таварыства «Беларуская гісторыя эпохі БССР». Мінск, 31 мая — 1 чэрвеня 2004 г. // Гістарычны альманах. Т. 10. 2004.

- Miedwiediew R. Pod osąd historii geneza i następstwa stalinizmu. T. 1—2. Warszawa, 1990.

- Mironowicz A. Kościół prawosławny w Polsce. Białystok, 2006.

- Mironowicz E. Ruch partyzancki na Białorusi w historiografii białoruskiej i polskiej // Historiografia polska, litewska i białoruska po 1989 / pod red. K. Buchowskiego i W. Śleszyńskiego. Białystok, 2003.

- Mironowicz E. Przesiedlenia ludności polskiej z Białorusi w latach 1944—1946 // Repatriacje i migracje ludności pogranicza w XX wieku / pod red. M. Kietlińskiego i W. Śleszyńskiego. Białystok, 2004.

- Młeczyn L. Ojcowie terroru. Wielka czystka. T. 2. Warszawa, 2004.

- Możejko E. Realizm socjalistyczny. Teoria, rozwój, upadek. Kraków, 2001.

- Mróz M. Katolicyzm na pograniczu. Kościół katolicki wobec kwestii ukraińskiej i białoruskiej w Polsce w latach 1918—1925. Toruń, 2003.

- Niewieżyń A. Tajne plany Stalina. Propaganda sowiecka w przededniu wojny z Trzecią Rzeszą 1939—1941. Kraków, 2001.

- Papierzyńska-Turek M. Między tradycją a rzeczywistością. Państwo wobec prawosławia, 1918—1939. Warszawa, 1989.

- Pinkus B. The Jews of the Soviet Union. The History of the National Minority. Cambridge, 1988.

- Piskunowicz H. Zwalczenie przez NKWD i NKGB polskiego podziemia na kresach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej // Wojna domowa czy nowa okupacja? Polska po roku 1944 / pod red. A. Ajnenkiela. Warszawa, 2001.

- Płażewski J. Historia filmu. Warszawa, 2001.

- Polacy—Żydzi—Białorusini—Litwini na północno-wschodnich ziemiach Polski a władza radziecka (1939—1944). W kręgu mitów i stereotypów / pod red. M. Gnatowskiego i D. Boćkowskiego. Białystok, 2005.

- Radziecka agresja 17 września 1939 roku i jej skutki dla mieszkańców ziem północnowschodnich II Rzeczypospolitej. Studia i materiały / pod red. M. Gnatowskiego. Białystok, 2000.

- Radziński E. Stalin. Pierwsza pełna biografia oparta na rewelacyjnych dokumentach z tajnych archiwów rosyjskich. Warszawa, 1996.

- Reese T.J. Watykan od wewnątrz. Polityka i organizacja kościoła katolickiego. Warszawa, 1999.

- Ruchniewicz M. Stosunki narodowościowe w latach 1939—1948 na obszarze tzw. Zachodniej Białorusi // Przemiany narodowościowe na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej, 1931—1948 // pod red. S. Ciesielskiego. Toruń, 2003.

- Sielicki F. Losy mieszkańców Wilejszczyzny w latach 1939—1946 // Slavica Wratislaviencia, T. LXXXII. Wrocław, 1994.

- Skrobocki E. Polskie podziemie na Nowogródzczyźnie i Grodzieńszczyźnie w latach 1944—1953 // Problemy świadomości narodowej ludności polskiej na Białorusi. Grodno, 2004.

- Sowietyzacja i rusyfikacja północno-wschodnich ziem II Rzeczypospolitej (1939—1941). Studia i materiały / pod red. M. Gnatowskiego i D. Boćkowskiego. Białystok, 2003.

- Sowietyzacja Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej / red. A. Sudoł. Bydgoszcz, 1998.
- Strzembosz T. Rzeczpospolita podziemna. Społeczeństwo polskie a państwo podziemne 1939—1945. Warszawa, 2000.
- Szumski J. Likwidacja polskich szkół w rejonie sopockińskim w latach 1944—1948 // *Magazyn Polski*. 2002. № 1—2.
- Szumski J. Szkolnictwo polskie na Grodzieńszczyźnie w latach 1939—1948. Sowietyzacja, likwidacja // *Rozprawy z dziejów oświaty*. T. XLIII. Warszawa, 2004.
- Szybieka Z. Historia Białorusi, 1795—2000. Lublin, 2002.
- Śleszyński W. Okupacja sowiecka na Białostocczyźnie 1939—1941. Propaganda i indoktrynacja. Białystok, 2001.
- Tokć S. Zmiana struktury narodowościowej na pograniczu polsko-białoruskim w BSRR (1944—1959) // *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. № 21. 2004.
- Tomaszewski J. Ojczyzna nie tylko Polaków. Warszawa, 1985.
- Thompson E.M. *Trubadurzy Imperium. Literatura rosyjska i kolonializm*. Kraków, 2000
- Turonek J. Białoruś pod niemiecką okupacją. Warszawa, 1993.
- Tygiel Narodów. Stosunki społeczne i etniczne na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej, 1939—1953 / pod red. K. Jasiewiczza. Warszawa, 2002.
- Urban K. Kościół prawosławny w Polsce w latach 1944—1956. *Studia i materiały*. Kraków, 1998.
- Vardys V.S. *Lithuania under the Soviets. Portrait of nation, 1940—1965*. New York, 1965.
- Volacič M. The population of Western Byelorussia and its Resettlement in Poland and in the USSR // *Belorussian Review*. № 3. 1956.
- Walewander E. Uwagi na temat historiografii // *Odrodzenie kościoła katolickiego w byłym ZSRR. Studia historyczno-demograficzne*. Lublin, 1993.
- Wat A. *Język totalitarny. Wybór tekstów*. Warszawa, 1981.
- Wellek R. *The Concept of Realism in the Literary Scholarship // Concept of Criticism*. New Haven and London, 1964.
- Барадач Г.А., Дамарад К.І. Калектывізацыя сельскай гаспадаркі ў заходніх абласцях БССР. Мінск, 1979.
- Багыгина Г.С., Девятко И.Ф. Еврейский вопрос, хроника сороковых годов // *Вестник РАН*. Т. 63. № 1. 1993.
- Беязо А.П. Беларускае вёска ў пасляваенныя гады (1945—1950). Мінск, 1974.
- Белозорович В.А. Заподнобелорусская деревня в 1939—1953 годах. Гродно, 2004.
- Блюм А.В. Советская цензура в эпоху тотального контроля 1929—1953. СПб., 2000.
- Бодак А. Некоторые вопросы кадровой политики в Беларуси в послевоенное десятилетие // *Чалавек. Этнас. Тэрыторыя. Праблемы развіцця заходняга рэгіёна Беларусі: Матэрыялы міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі*. Брэст, 23—24 красавіка 1998 г. Частка II. Брэст, 1998.
- Бодак А. Об изменениях западной границы Беларуси в 1944—1955 г. // *Наш радавод*. Кн. 8. Гродна—Беласток, 1999—2001.
- Буслов К. Пропаганда советского патриотизма и задачи агитаторов // *Блокнот агитатора*. № 18. сентябрь 1949 г.
- Валахановіч І. Барацьба вакол ідэі «беларускай нацыянальнай дзяржавы» (другая палова 40-х — пачатак 50-х гадоў // *Беларускі гістарычны часопіс*. 1999. № 1.

- Валаханович И. Антисоветское подполье на территории Беларуси в 1944—1953. Минск, 2002.
- Валаханович И.А. Подполье Армии Краёвой на территории Беларуси в 1944—1953 гг.: организационная структура и основные этапы деятельности // Гістарычная навука ў БДУ на рубяжы тысячагоддзяў. Матэрыялы Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай 65-годдзю гістарычнага факультэта БДУ. 26 лістапада 1999 г., Мінск, 1999.
- Васильева О. Русская православная церковь в политик советского государства в 1943—1948 гг. Москва, 1999.
- Весялкоўскі Я. Што прывяло Армію Краёвую на Беларусь. Лондан, 1995.
- Волкогонов Д.А. Сталин. Политический портрет. Москва, 1992.
- Вялікі А. Кадровая палітыка КП(б)Б у Заходняй Беларусі 1939—1941 гг. // Назаўсёды разам: да 60-годдзя ўз'яднання Заходняй Беларусі з БССР. Мінск, 1999.
- Вялікі А. На раздарожжы. Беларусы і Палякі ў час перасялення (1944—1946). Мінск, 2005.
- Гарт. 3 успамінаў пра Саюз Беларускіх патрыётаў (Глыбокае, Паставы. 1945—1947) / уклад., літ. апрац. і прадм. Г. Кірылава. Менск, 1997.
- Грак К. Идеологическая работа КПБ в первые послевоенные годы (1945—1946). Минск, 1963.
- Данилов А., Пыжиков А. Рождение сверхдержавы. СССР в первые послевоенные годы. Москва, 2001.
- Данилов В.П. Крестьянская революция в России. 1902—1922 гг. // Крестьяне и власть. Москва—Тамбов, 1996.
- Данскіх С. Наш Шчучын. Гродна, 2001.
- Грыбоўскі Ю. Польска-беларускі канфлікт у Генеральнай акрузе «Беларусь» (1941—1944 гг.) // Białoruskie Zeszyty Historyczne. № 25. 2006.
- Грыцкевіч В. Пераадолець інэрцыю стылю // Адраджэнне. Вып. 1. Мінск, 1995.
- Грыгор'ева В., Завальнюк У., Навіцкі У., Філатава А. Канфесіі на Беларусі. Мінск, 1998.
- Гуленка У. Арганізацыя ўкраінскіх нацыяналістаў // Энцыклапедыя Гісторыі Беларусі. Т. 1. Мінск, 1993.
- Ермолович В., Жумарь С. Огнем и мечем. Хроника польского националистического подполья в Белоруссии (1939—1953 гг.). Минск, 1994.
- Ёрш С. Пасляваенны супраціў бальшавіцкім акупантам на Беларусі // Пагоня. № 23, 24, 26, 28. Гродна, 1995.
- Ёрш С. Вяртанне БНП. Асобы і дакументы Беларускай Незалежніцкай Партыі. Слонім—Менск, 1998.
- Запруднік Я. Беларусь на гістарычных скрыжаваннях. Мінск, 1996
- Касцюк М. Бальшавіцкая сістэма ўлады на Беларусі. Мінск, 1997.
- Кашталян І. Уплыў рэпрэсіўнага фактара палітыкі савецкай улады на штодзённае жыццё насельніцтва Заходняй Беларусі (1944—1950 гг.) // Веснік БДУ. 2004. № 1.
- Кісялёў Р.Я. Школа савецкай Беларусі. Мінск, 1968.
- Климов А. Деятельность внутренних войск МВД ССР по обеспечению безопасности на территориях западных областей Украинской ССР (1944—1953 гг.). Дисс. ... канд. ист. наук. Москва, 2006.
- Кнатъко Г.Д., Адамушко В.И., Бондаренко Н.А., Селеменов В.Д. Белорусские остарбайтеры. Минск, 2001.

- Костырченко Г. Советская цензура в 1941—1952 гг. // Вопросы истории. 1996. № 6.
- Костырченко Г. Тайная политика Сталина. Москва, 2003.
- Костырченко Г. В плену у красного фараона. Политические преследования евреев в СССР в последнее сталинское десятилетие. Москва, 1994.
- Котаў А. Аднаўленне і развіццё агульнаадукацыйнай школы ў пасляваеннай беларускай вёсцы 1944—1960 гг. // Веснік БДУ. 1998. № 1.
- Коўкель І. Аб паходжанні тэрміну «Заходняя Беларусь», яе тэрыторыі, нацыянальным і канфесійным складзе насельніцтва (1921—1939) // Этносоциальные и конфессиональные процессы в современном обществе. Материалы международной научной конференции, 16—18 ноября 1999 года. Гродно, 2000.
- Красінскі А.В., Смаль В.І., Тарасевіч Г.П. Беларускае кіно. Мінск, 1962.
- Красінскі А. Гісторыя кінамастацтва Беларусі. Т. 1. 1924—1959. Мінск, 2001.
- Куркоў І. Людзі на зямлі. Нарыс гісторыі аграрных пераўтварэнняў у Вялейскай—Маладзечанскай вобласці (1939—1950 гг.) // АРСНЕ. 2001. № 2.
- Кузё Т. Гісторыя, памяць і фармаваньне нацыяў на постсавецкай каляніяльнай прасторы // АРСНЕ. 2003. № 3.
- Лабынцев Я., Щавинская Л. Православная литература Польши (1918—1939 гг.). Минск, 2001.
- Латышев А. А. Суворов: взгляд на полководца // Искусство кино. 1990. № 5.
- Лінднер Р. Гісторыкі і ўлада: нацыятворчы працэс і гістарычная палітыка ў Беларусі XIX—XX стст. СПб., 2005.
- Лісейчыкаў Д. Другія Саветы (асабліваці палітычнага жыцця Ляхавіччыны ў 1944—1950 гг.) // Terra Historica. 2002. № 1.
- Лочмель И.Ф. Очерки истории борьбы белорусского народа против польских панов. Москва, 1940.
- Люкс Л. Еврейский вопрос в политике Сталина // Вопросы истории. 1999. № 7.
- Лыч Г.М. Трагедия беларускага сялянства. Мінск, 2003.
- Маржала Т. Польскія школы ў пасляваенныя гады ў БССР (1944—1949) // Беларускі гістарычны часопіс. 2003. № 4.
- Мілеўскі Я. Заходняя Беларусь: да пытання тэрыторыі і насельніцтва // Беларускі гістарычны часопіс. 1998. № 3.
- Мірановіч Я. Навейшая гісторыя Беларусі. Беласток, 1999.
- Міхнюк У. Заходняя Беларусь: граніцы, тэрыторыя, насельніцтва (гістарыяграфічныя нататкі) // Беларускі гістарычны часопіс. 2004. № 11.
- Нарысы гісторыі Беларусі. Ч. II / пад рэд. М.Р. Касцюка. Мінск, 1995.
- Партноў А. Саветызацыя гістарычнай навукі ў Украіне і Беларусі (некаторыя канцэптальныя меркаванні) // Беларускі гістарычны агляд. Т. 7. Сш. 2. 2000.
- Печатнов В. Стрельба холостыми: советская пропаганда на Запад в начале «холодной войны» (1945—1947) // Сталинское десятилетие холодной войны: факты и гипотезы. Москва, 1999.
- Пихоя Р. Советский Союз: история власти. 1945—1991. Москва, 1998.
- Плоткин Л. Партия и литература // Октябрь. 1947. № 10.
- Поспеловский Д. Русская православная церковь в XX веке. Москва, 1995.
- Раманоўскі В. Саўдзельнікі ў злачынствах. Мінск, 1964.
- Русначенко А. Народ збурений. Національно-визвольний рух в Україні і національні рухи опору в Білорусії, Литві, Латвії, Естонії у 1940—1950-х рр. Київ, 2002.
- Рыбак Н. Метады і сродкі ліквідацыі акаўскіх і постакаўскіх фарміраванняў у заходніх абласцях Беларусі // Białoruskie Zeszyty Historyczne. 2000. № 14.

- Рыбак Н.А. К вопросу об общественно-политической ситуации в западных областях БССР после освобождения республики (1944—1945 гг.) // Беларусь в годы Великой Отечественной войны: уроки истории и современность. Материалы международной конференции, посвященной 60-й годовщине освобождения Беларуси от немецко-фашистских захватчиков. Минск, 29—30 июня 2004 г. Минск, 2004.
- Рыбак Н. Да пытання ліквідацыі польскага антысавецкага падполля ў заходніх абласцях БССР 1944—1948 гг. // Problemy świadomości narodowej ludności polskiej na Białorusi. Grodno, 2004.
- Иосиф Виссарионович Сталин. Краткая биография / Сост. Г.Ф. Александров, М.Р. Галактионов, В.С. Кружков, М.Б. Митин, В.Д. Мочалов, П.Н. Поспелов. Москва, 1950.
- Сямашка Я. Армія Краёва на Беларусі. Мінск, 1994.
- Силова С.В. Православная церковь в Западной Белоруссии в годы Второй мировой войны // Этнасацыяльныя і культурныя працэсы ў заходнім рэгіёне Беларусі: гісторыя і сучаснасць. Матэрыялы рэспубліканскай навуковай канферэнцыі. Гродна, 5—6 снежня 1997 г. Гродна, 1998.
- Силова С.В. Православная церковь в Белоруссии в годы Великой Отечественной войны. Гродно, 2003.
- Ситкевич С., Барабаш В., Рыбак Н. Польское подполье на территории западных областей Беларуси. 1939—1954 гг. Гродно, 2004.
- Снапкоўскі У. Знешнепалітычная дзейнасць Беларусі, 1944—1953 гг. Мінск, 1997.
- Соловьев А. Еще раз о послевоенном бандитизме в Белоруссии // Беларуская думка. 1997. № 1.
- Татаренко А. Недозволенная память. Западная Беларусь в документах и фактах, 1921—1954. СПб., 2006.
- Токараў А. Дзейнасць Акадэміі навук БССР у першыя пасляваенныя гады (1946—1950) // Весці АН БССР. 1991, № 3.
- Тэзісы аб асноўных пытаннях гісторыі БССР // Бальшавік Беларусі. 1948. № 8.
- Фатеев А. Образ врага в советской пропаганде, 1945—1954. Москва, 1999.
- Цанавя Л.Ф. Всенародная партизанская борьба в Белоруссии против фашистских захватчиков: в 2 ч. Минск, 1949—1951.
- Царюк И.О. КПБ — организатор культурного строительства в западных областях (1939—1955). Минск, 1971.
- Шварц С. Антисемитизм в Советском Союзе. New York, 1952.
- Шкаровский М. Русская православная церковь и советское государство, 1943—1964. От перемирия к новой войне. СПб., 1995.
- Шкуратова И. Советское государство и внешнеполитическая деятельность Русской православной церкви (1945—1961 гг.). Дисс. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Москва, 2005.
- Шнейдере И. Преследование переживших Холокост евреев Латвии после Второй мировой войны // Евреи в меняющемся мире («Ebreji mainīgajā pasaulē»). Материалы IV международной конференции. Рига, 20—22 ноября 2001 г.; под ред. Г.Брановера и Р.Фербера. Рига, 2001.
- Ярмусик Э. Католический костел в Беларуси в 1945—1990 годах. Гродно, 2006.